

Anders röjde fram farfars åkrar efter 50 år

Skogen har tagit tillbaka många gamla småbruk. Anders Larsson vägrade dock att acceptera att slyn sökte sig in på knutarna, och gav sig på att öppna mark som legat obrukad i 50 år.

TEXT OCH FOTO JOAKIM NORDLUND

Det är mycket jobb men värt mödan, säger Anders Larsson, 47-årig snickare från byn Bjurå i Norrbotten. Tanken går till gamla tiders nybyggare när man hälsar på hos Anders och hans sambo Anette Lundström.

Ett stall är under uppbyggnad och från hundgården följer några draghundar nyfiket vad som händer. Sonen Martin tar en sväng med cykeln medan pappa sätter på kaffe.

– Hade jag tänkt på ekonomin så hade jag aldrig gjort det, säger han.

Från skog till gräsmatta

För den som inte sett hur gården såg ut när han övertog den 1996 är det svårt att förstå vidden av hans arbete. I dag har den igenvuxna åkermarken förvandlats från skog till grön gräsmatta.

Det som skiljer Anders Larsson från många andra är att han gått från gnäll till handling. Det var hans farfar Gunnar Larsson som byggde upp gården. Som mest fanns här sex kor och tre hästar men jordbruket lades ned i mitten på 50-talet.

Det som hände sedan är typiskt för Norrbottens inland; marken låg obrukad och snart var det öppna landskapet borta.

– Jag har alltid mått dåligt när jag sett hur markerna fått förfalla, säger Anders.

Att ta upp ångarna igen var inte gjort i en handvändning.

– Jag började med att hugga, röja och bränna. Sedan köpte jag en vanlig betesputs med ligande knivar som tog gräs och mindre buskar. Den visade sig vara för klen och 2002 köpte han sin första slaghack.

– Det var en bakmonterad slaghack men den fungerade inte som jag ville och det blev en del reparationer, säger han.

Anders var inte redo att ge upp, utan skaffade en kranhängd slaghack av märket Berti 220

TAP som nu sitter på hans jordbrukstraktor. Han myser när han berättar om hur effektivt den maler ner tuvor och småbuskar.

– Titta, säger han och håller upp en näve med material som slaghacken bearbetat. Det här multnar sakta ned och blir till näring åt jorden. Har man en sådan här att jobba med är det ingen fara, säger han med ett visst mått stolthet i rösten.

När han säger "ingen fara" bör man sätta allt i proportion. Han inledde röjningsarbetet under 90-talet och i dag har sex hektar förvandlats till öppen mark. Detta är alltså inget projekt för den som vill se resultat över en natt.

← **I köket står en träskulptur föreställande farfar Gunnar Larsson, gjord av träsnidaren Östen Antonsson.**

– Den är riktigt lik, man ser att det är farfar, säger Anders. Farfar var en erkänd arbetskarl. Mycket av marken röjde han upp och dikade helt själv – för hand.

Gammelfolket skulle nog vända sig i graven om de fick se hur markerna som de sli-

tit så mycket med har fått förfalla. Det finns i alla fall en "gamling" som hade fått vara stolt.

– Jag tror att han hade tyckt om det jag gör. Men det primära målet var inte att göra det här av respekt mot tidigare generationer.

Ålgarna hälsar på

I stort sett alla levande varelser runt gården sätter värde på Anders och Anettes arbete.

– Jag har sett både ålgrar och rådjur stå där och beta, och det är ju roligt att få påhållning av dem. Dessutom har myggen blivit färre sedan det blev mer öppet, säger han.

I övrigt är det skrant med vinster, åtminstone om man vill räkna det i kronor och ören. Främst handlar det om ett genuint intresse att vårda sin mark. På sikt är också tanken att bli självförsörjande med hö. Precis som det var en gång för länge sedan. ■

Snickaren Anders Larsson gick från ord till handling. I dag har han återställt sex hektar ångsmark. Bakom honom, sambon Anette och sonen Martin hjälper gårdens två hästar till att hålla landskapet öppet.

Ny serie!
2000-talets
nybyggare

Anders Larsson trivs bäst i öppna landskap. För några år sedan växte här skog som var lika tät och tjock som den vid åkerkanten.

7-årige Martin greppar två sälgpinnar. Sedan hoppar pappa in i traktorn och minuten senare har slaghacken förvandlat pinnarna till flis.

Den nya traktorn bildar tillsammans med den kraftfulla slagklipparen ett effektivt par.

Så här gick Anders tillväga

- 1 Med motorsåg** har Anders fält de träd som kan användas till ved. Han lämnar så låga stubbar som bara är möjligt.
- 2 Med slaghacken** kör han över slyn två gånger, sedan är den helt borta. Sommaren därefter växer det gräs på marken.
- 3 Sedan gäller det** att köra över marken med samma aggregat en gång varje sommar. Sälgens rötter döbr och förmultnar och landskapet hålls öppet.

Gården får nytt liv hela tiden. De två hästarna betar på de nya fälten och familjens kattungar kommer snart att kunna jaga möss där.

